

Odbor za promet in turizem

2022/2081(DEC)

31.1.2023

MNENJE

Odbora za promet in turizem

za Odbor za proračun

o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2021, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije (2022/2081(DEC))

Pripravljavec mnenja: Gheorghe Falcă

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za promet in turizem poziva Odbor za proračun kot pristojni odbor, naj v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozdravlja ugotovitve Evropskega računskega sodišča, da konsolidirani zaključni račun Evropske unije za leto 2021 v vseh pomembnih vidikih pošteno izkazuje finančno stanje Unije; obžaluje, da se je ocenjena stopnja napake pri odhodkih, ki je lansko leto znašala 2,7 %, povečala na 3 %, ta težava pa je že bila označena za pomembno in razširjeno, zato priporoča Evropski komisiji, naj izboljša spremljanje odhodkov, na primer s pojasnitvijo pravil in postopkov za mehanizme financiranja ter izboljšanjem mehanizmov spremljanja, kjer je to mogoče, da bi čim bolj zmanjšali tveganja, povezana z odhodki z visokim tveganjem, kot je financiranje IPE;
2. poudarja, da morajo vse institucije EU spoštovati finančno uredbo in visoke standarde upravljanja;
3. je seznanjen z občutnimi razhajanja med oceno tveganja ob plačilu v letnem poročilu Komisije o upravljanju in smotnosti (1,9 %) ¹ in v letnem poročilu Evropskega računskega sodišča o izvrševanju proračuna EU (3 %); spodbuja Komisijo, naj na podlagi priporočil Računskega sodišča pregleda te mehanizme notranje kontrole;
4. ugotavlja, da pandemija še ni končana, pojavljajo se nove različice in da je nenehna pozornost bistvenega pomena; ugotavlja, da je inflacija dosegla stopnjo, kakršne ne pomnimo že več desetletij, in zmanjšala dejansko finančno zmogljivost proračuna EU, ki se posodablja s fiksnim deflatorjem v višini 2 %, kar je občutno pod dejansko stopnjo inflacije; meni, da napetosti v dobavnih verigah prispevajo k visokim inflacijskim pritiskom in vplivajo na odprto strateško avtonomijo EU;
5. pozdravlja ugotovitve iz letnega poročila Komisije o notranjih revizijah, izvedenih leta 2021 ², da ima generalni direktorat Komisije za mobilnost in promet vzpostavljen učinkovit sistem notranje kontrole za pomoč pri zagotavljanju podpore, spremljanja in izboljševanja zakonodaje EU v državah članicah;
6. pozdravlja posebno poročilo Računskega sodišča št. 05/2021 o infrastrukturi za polnjenje električnih vozil, izreka pohvalo Komisiji za uspešno spodbujanje skupnega standarda EU za vtiče za polnjenje električnih vozil, izpostavlja druge ovire za potovanja po EU z električnimi vozili in predstavlja priporočila;
7. obžaluje, da je bilo treba zaradi poznega sprejetja večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 preložiti sprejetje pravnih aktov o vzpostavitvi nove generacije programov, zaradi česar je bilo izvajanje programov v okviru deljenega upravljanja odloženo na leto 2022, deli proračuna za leto 2021 pa so bili preneseni v prihodnja leta, zato obstaja tveganje, da bo nanje vplivala visoka stopnja inflacije;
8. ugotavlja, da so skoraj tri četrtine sredstev za okrevanje in odpornost, povezane z

¹ https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2021_sl

² https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/252903/annual_internal_audit_report_web-10.06.pdf

blažitevijo in obravnavanjem podnebnih sprememb, osredotočene na energetske prehode in vzpostavljane trajnostnega prometa, da bi do leta 2050 dosegli ogljično nevtralnost; poudarja, da je treba podpreti prometne projekte, ki izpolnjujejo zahteve trajnostnega evropskega prometnega omrežja, ki bo kos izzivom prihodnosti;

9. obžaluje, da večletni finančni okviri še vedno ne dajejo močnega signala za naložbe v infrastrukturo niti ne namenjujejo prednosti dokončni vzpostavitvi omrežja TEN-T (sredstva za promet v okviru instrumenta za povezovanje Evrope niso bila povečana, načrt za okrevanje pa ne predvideva namenskega financiranja za promet);
10. ugotavlja, da je bil zadnji razpis za zbiranje predlogov v okviru programa IPE za obdobje 2014–2020 zaključen leta 2021, na njem pa je bilo izbranih 77 ukrepov s skupnim prispevkom IPE več kot 280 milijonov EUR ter opravljene skupne naložbe v višini več kot 500 milijonov EUR, a obžaluje, da je bil prvi razpis za zbiranje predlogov IPE za obdobje 2021–2027 objavljen šele septembra 2021, prve obveznosti pa so bile sprejete sredi leta 2022 zaradi odloženih pogajanj o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027;
11. ugotavlja, da so bile za prometni sektor IPE odobritve za prevzem obveznosti za leto 2021 dodeljene za prvi sklop 13 razpisov za zbiranje predlogov in da je bilo predloženih več kot 400 predlogov, ki se trenutno ocenjujejo, odobritev plačil v zvezi z razpisi pa v letu 2021 ni bilo. Izbor je zadeval študije, ki obravnavajo pripravljalne ukrepe za prihodnja dela v okviru programa IPE 2021–2027 in se osredotočajo na vzpostavitev trajnostne prometne infrastrukture po vseh koridorjih osrednjega omrežja. Poleg tega je bil zadnji presečni rok za mehanizem kombiniranja izpolnjen, pri čemer je bilo zaključenih 45 projektov, sofinanciranih v okviru obeh prednostnih nalog (ERTMS in alternativna goriva), skupni prispevek IPE v višini več kot 305 milijonov EUR pa podpira skupne upravičene stroške v višini več kot 1,2 milijarde EUR;
12. ugotavlja, da je Evropski sklad za strateške naložbe 31. decembra 2020 podpiral naložbe v prometno infrastrukturo, ki znašajo približno 9,3 milijarde EUR, da bi spodbujali prometna omrežja in čistejši vozniki ter zmanjšali zastoje in ozka grla;
13. pozdravlja oceno Uredbe št. 913/2010 (Uredba o koridorjih za železniški tovorni promet), ki jo je izvedel GD MOVE, v njej pa ugotovil, da sedanji pravni okvir ne zadošča za uresničitev ambicioznih ciljev za železnico, določenih z zelenim dogovorom in dopolnjenih v okviru strategije za trajnostno in pametno mobilnost. Zamisel je bila obravnavana v pregledu uredbe o TEN-T in bo zaključena leta 2023 z revizijo železniških tovornih koridorjev;
14. poziva, naj se pri oblikovanju dejavnosti upošteva odmeven uspeh evropskega leta železnic 2021, ki je zajemalo vrsto dogodkov, kampanj in pobud za spodbujanje železnice kot trajnostnega, inovativnega in varnega načina prevoza, izpostavilo koristi za ljudi, gospodarstvo in podnebje in se osredotočalo na preostale izzive za oblikovanje resničnega evropskega železniškega področja brez meja; spominja na izjemno okoljsko uspešnost železniškega prometa, ki jo je Komisija z akcijskim načrtom za spodbujanje železniškega potniškega prometa na dolge razdalje in čezmejnega železniškega potniškega prometa uvrstila med prednostne naloge, poziva k ukrepom za okrepitev naložb v železniški promet ter harmonizacijo in standardizacijo sistema, a tudi za izboljšanje možnosti financiranja, s katerim bi spodbudili naložbe za dokončno vzpostavitev ERMTS, prav tako pa poziva k ukrepom za okrepitev naložb v multimodalne logistične platforme;

15. pozdravlja predloge GD MOVE Fuel Maritime in Refuel Aviation ter uredbo o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (AFIR), pa tudi druge predloge strategije Fit for 55, pri katerih je sodeloval GD MOVE; poudarja, da je izvajanje uredbe o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (AFIR) ključno za uresničitev večine vseh predlogov;
16. pozdravlja začetek izvajanja novega akcijskega načrta NAIADES III „Spodbujanje prevoza po evropskih celinskih plovni poteh, ki bo kos izzivom prihodnosti“, ki bo usklajen z večletnim finančnim okvirom (2021-2027) in osredotočen na močnejši prenos tovornega prometa na celinske vodne poti; poudarja, da so pri tem ključni evropska harmonizacija in standardizacija za kakovostno plovo in opremo ter ustrezno financiranje, in poziva k nadaljnjim ukrepom in naložbam, da bi vzpostavili prometni sistem, ki bo bolj odporen na podnebne spremembe;
17. pozdravlja, da se je GD MOVE v letu 2021 proaktivno zavzemal za to, da bi v Mednarodni pomorski organizaciji spodbudil k največjemu napredku pri zmanjševanju emisij GHG, saj je globalni pristop ključni element, da se doseže cilj iz Pariškega sporazuma;
18. pozdravlja dejstvo, da digitalni program IPE vsebuje nove zelo zmogljive omrežne povezave za socialno-ekonomske dejavnike in zelo kakovostne povezave za lokalne skupnosti, s katerimi bi dosegli digitalni prehod, in da so se v v proračun za podnebje 2021 iz programa IPE v letu 2022 prispevala sredstva v znesku 4284 milijard EUR;
19. pozdravlja nove raziskovalne in inovacijske projekte, ki so se začeli izvajati leta 2021 v okviru programa Obzorje 2020 in programa Obzorje Evropa, vključno s prelomnimi projekti o železniškem prometu, zelenih letališčih in pristaniščih, novimi partnerstvi/skupnimi podjetji ter začetkom misij, povezanih s podnebjem, pri čemer je imel GD MOVE odhodke v znesku 0,5 milijona EUR že samo v okviru programa Obzorje 2020;
20. pozdravlja, da je Komisija leta 2021 v okviru programa Obzorje Evropa vzpostavila partnerstvo za brezemisijski promet po plovni poteh; poudarja, da je treba podpreti pogonske tehnologije iz obnovljivih virov za evropski pomorski promet, kot so goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, oskrba z električno energijo z obale, pogonski sistemi s pomočjo vetra, trajnostna biogoriva in vse ostale zelene inovacijske tehnologije;
21. pozdravlja prizadevanja za podnebno nevtralnost v evropskih programih za mlade, na primer z dodatno ekonomsko podporo za potovanja z nizkoogljičnimi prevoznimi sredstvi v okviru programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota³;
22. pozdravlja pregled Računskega sodišča št. 05/2021 o okviru Unije za velike projekte prometne infrastrukture in obžaluje ugotovitve v zvezi z velikimi prekoračitvami stroškov in zamudami pri projektih; poziva Komisijo, naj skupaj z Računskim sodiščem, uradom OLAF in Evropskim javnim tožilstvom še naprej pozorno spremlja prometne projekte Unije, izboljša postopek ter Parlamentu in nacionalnim parlamentom predloži letno poročilo o izvajanju, v katerem naj navede ukrepe, s katerimi namerava dokončno vzpostaviti omrežje TEN-T; poudarja, da so ugotovitve iz pregleda Evropskega računskega sodišča št. 05/2021 v skladu z njegovimi predhodnimi pomisleki; v zvezi s tem opozarja na posebno poročilo št. 10/2020 z naslovom „Prometna infrastruktura v EU:

³ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/258050/Detailed%20replies_EP%2027.10.2022.pdf

za pravočasno doseganje učinkov omrežja bi bilo treba megaprojekte izvajati hitreje;

23. poziva Komisijo, naj skupaj z Računskim sodiščem in uradom OLAF pozorno spremlja prometne projekte EU; meni, da je to bistveno ne le za preglednost, ki preprečuje korupcijo in zlorabo davkoplačevalskega denarja, ampak tudi za to, da najvišji varnostni standardi za uporabnike niso ogroženi;
24. pozdravlja analizo Evropskega računskega sodišča o vključevanju petih horizontalnih prednostnih področij v zakonodajo EU⁴; z obžalovanjem ugotavlja, da je vidik spola slabo vključen v 11 obravnavanih programov, ki obsegajo Obzorje Evropa in evropske sklade za regionalni razvoj, v okviru katerih se financirajo projekti, povezani s prometom;
25. poudarja, da je treba pri financiranju revizije omrežja TEN-T ustrezno upoštevati razširitev povezave z vzhodnim sosedstvom, da bi omogočili povezljivost držav in regij, na katere vpliva ruska vojaška agresija, na primer Ukrajine ali Moldavije, ter revidirati prednostne naloge držav vzhodnega partnerstva glede na manjkajoče čezmejne povezave; prav tako poziva Komisijo, naj predlaga prometno skupnost „EU-Vzhodna Evropa“ ali „vzhodno partnerstvo“, vključno z naložbenim okvirom za vzhodno Evropo; v zvezi s tem vztraja, da je treba brez nadaljnega odlašanja sprejeti Bolgarijo in Romunijo v schengensko območje, da bi zagotovili nemoteno prometno povezavo z vzhodom; meni, da bo to prav tako pripomoglo k zmanjšanju stroškov podjetij zunaj schengenskega območja;
26. poudarja, da omrežje TEN-T bistveno prispeva k doseganju političnih ciljev EU pri politikah na področju pristopa in sosedstva, zlasti s čezmejnimi projekti, in da je ohranjanje ter krepitev tesnih prometnih povezav s tretjimi državami v okviru omrežja TEN-T in nadaljnje povezovanje z državami zahodnega Balkana in vzhodnega partnerstva velikega pomena za EU;
27. poudarja pomen nadaljnega in boljšega povezovanja najbolj oddaljenih regij, partnerskih držav iz evropskega območja proste trgovine in prometne skupnosti jugovzhodne Evrope ter spodbujanja boljše povezljivosti z obrobniimi območji EU; poziva k objavi posebnih pozivov k prometnim povezavam za najbolj oddaljene regije, v digitalnem sektorju pa k posodobitvi podmorskih kablov;
28. poziva, naj se v sedanjem večletnem finančnem okviru povečajo sredstva za IPE II, da se bodo upoštevale vse strateške prednostne naloge, v naslednjem večletnem finančnem okviru pa naj se v sklopu IPE III oblikuje dodatna proračunska postavka, namenjena „zunanjemu prometu“, da se poveča sodelovanje s tretjimi državami pri čezmejnih projektih in uvajanju infrastrukture;
29. zahteva, naj Komisija spremlja vedno večje tveganje, da bodo sprožene pogojne obveznosti za proračun EU v zvezi z nezakonito in neupravičeno vojaško agresijo Rusije proti Ukrajini, in po potrebi ukrepa, da bi se ohranila zadostna zmogljivost orodij za zmanjševanje tveganja;
30. je seznanjen, da so bila za vojaško mobilnost, ki žal deluje z zelo nizkimi finančnimi

⁴https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/annualreport-Performance-2021/annualreport-Performance-2021_SL.pdf

sredstvi, dodeljena sredstva za plačila v višini zgolj 2 milijona EUR; opozarja, da je bil proračun za vojaško mobilnost zmanjšan s 5,9 milijarde EUR na 1,69 milijarde EUR (kot v letu 2020); poziva k hitremu in znatnemu povečanju proračunskih sredstev za vojaško mobilnost, da bi omrežje TEN-T prilagodili novemu geopolitičnemu okolju ter izboljšali in razvili infrastrukturo za dvojno uporabo in strateško vlogo, potrebno za izpolnjevanje sedanjih in prihodnjih potreb; poudarja, da je treba izboljšati zmogljivost EU za ocenjevanje in nadzor lastništva in naložb na področju strateške infrastrukture, saj je to ključni vidik za zagotavljanje varnosti EU in naših državljanov;

31. pozdravlja akcijski načrt za vojaško mobilnost 2.0 in skupno sporočilo o politiki EU za kibernetško obrambo, ki sta ju predložili Evropska komisija in visoki predstavnik, da bi obravnavali vse slabše varnostno okolje po nezakoniti in neupravičeni ruski agresiji na Ukrajino ter okrepili zmogljivost EU za zaščito njenih državljanov in infrastrukture; ceni izvedbeno uredbo Komisije, ki opredeljuje zahteve glede prometne infrastrukture, potrebne za dvojno civilno in vojaško mobilnost; pozdravlja odločitev o povečanju prilagodljivosti preostalih sredstev za kohezijsko politiko za obdobje 2014–2020, vključno z REACT-EU;
32. poziva k boljši povezanosti in zaščiti infrastrukture ter k ureditvi regulativnih vprašanj; poziva k okrepljenemu sodelovanju z Natom in ključnimi strateškimi partnerji, kot so ZDA, Kanada in Norveška, hkrati pa spodbuja povezanost in dialog z regionalnimi partnerji in državami širitve, kot so Ukrajina, Moldavija in Zahodni Balkan;
33. poziva k opredelitvi morebitnih vrzeli v infrastrukturi, ki bo podlaga za prihodnje ukrepe za prednostno obravnavo izboljšav in vključitev zahtev v oskrbovalno verigo z gorivom, da bi podprli kratkoročne obsežne premike vojaških sil;
34. poziva k digitalizaciji upravnih postopkov v zvezi s carinsko logistiko in sistemi vojaške mobilnosti; poudarja, da je bistveno vlagati v ukrepe za zaščito prometne infrastrukture pred kibernetškimi napadi in drugimi hibridnimi grožnjami;
35. pozdravlja posebno poročilo Računskega sodišča št. 27/2021 o naložbah, ki jih EU sofinancira na področju turizma, v katerem se ocenjuje učinkovitost financiranja iz ESRR/Kohezijskega sklada za javne naložbe v turizmu ter napredek Komisije na poti prehoda v turizmu, da bi uresničili digitalni in zeleni prehod sektorja, in poziva Komisijo, naj začne izvajati v njem navedena priporočila; ugotavlja, da mora Komisija do konca leta 2024 izvesti naknadno oceno podpore ESRR za obdobje 2014–2020, ponavlja zahtevo Parlamenta za oblikovanje nove proračunske vrstice za turizem, da bi podprli ta sektor, ki ga je pandemija covid-19 močno prizadela in zdaj trpi zaradi energetske krize in inflacije; poziva Komisijo, naj razvije novo strategijo za turistični sektor in načrt za trajnostni turizem;
36. opozarja na posebno poročilo Računskega sodišča št. 15/2021, v katerem je poudarjeno, da pravice letalskih potnikov med krizo zaradi covid-19 kljub aktom Komisije niso bile v celoti zaščitene; poziva Komisijo, naj bolje obvešča o pravicah letalskih potnikov;
37. pozdravlja ustanovitev Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA), ki bo prevzela dejavnosti Izvajalske agencije za inovacije in omrežja (INEA), in z zanimanjem pričakuje objavo njenega letnega poročila o dejavnostih za leto 2021; pozdravlja spremembo imena, da bi vključili tudi podnebno razsežnost; prav tako

pozdravlja njen novi pristop k delnemu in zaporednemu dodeljevanju sredstev IPE, da se zagotovi spoštovanje rokov projekta;

38. ugotavlja, da je imel GD MOVE konec decembra 2021 420 uslužbencev, vključno z zunanjim osebjem (pogodbeni uslužbenci in napoteni nacionalni strokovnjaki); poziva urad EPSO, naj izbirni postopek prilagodi v skladu s priporočili iz posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 23/2020, da bi neposredno zaposlili strokovnjake na delovna mesta za nedoločen čas, oziroma popolnoma opusti sistem EPSO za strokovnjake in razvije novi ciljno usmerjen postopek zaposlovanja, podoben postopku, ki ga ima ECB;
39. predlaga, naj se Komisiji in izvajalskim agencijam podeli razrešnica za izvrševanje splošnega proračuna Unije na področju prometa in turizma za proračunsko leto 2021.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	31.1.2023
Izid končnega glasovanja	+: 38 -: 1 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kundera (Elena Kountoura), Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Henna Virkkunen, Peter Vitanov (Petar Vitanov), Lucia Vuolo, Roberts Ziļe, Kosma Złotowski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Achille Variati

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

38	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zile, Kosma Zlotowski
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Peter Vitanov (Petar Vitanov)
The Left	Clare Daly, Elena Koundura (Elena Kountoura)
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

1	-
ECR	Peter Lundgren

1	0
ID	Philippe Olivier

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani